

Z Nicolazzo, Susan B. Marine och Francisco J. Galarte

*Temanummer: Trans*formational Pedagogies. TSQ: Transgender Studies Quarterly* 2(3)

Duke University Press, 2015

Att läsa och följa en tidskrift som är så sprillans ny som *Transgender Studies Quarterly (TSQ)*, en tidskrift som skriver fram sitt fält så omfattande och grundläggande utanför och utöver den medicinska blicken, är en häpnadsväckande vacker upplevelse. Särskilt när detta framskrivande sker med en så högljudd ”bang”, där redaktörerna Susan Stryker och Paisley Currah år 2014 öppnade samtalet med det ståtliga dubbelnumret ”Postposttranssexual: Key Concepts for a 21st Century Transgender Studies” som följdes upp med ”Decolonizing the Transgender Imaginary” samma år. Detta programmatiska sätt att skriva fram trans*studier som ett fält med en medvetenhet om både bredden och begränsningarna som finns är minst sagt inspirerande. Det är nog därför det, för första gången i *TGV*, finns en recension av ett helt tidskriftsnummer. *TSQ* vänder sig från den mer sedvanliga forskningen om trans*personer inom framförallt medicin, och skapar utrymme för samhällsvetenskaplig och kulturvetenskaplig analys.

Att sedan recensera *TSQ:s* nummer ägnat åt ”Trans*formational Pedagogies” och gestaltat av gästredaktörerna Z Nicolazzo, Susan B. Marine och Francisco J. Galarte känns både övermodigt (numret omfattar

22 texter) och alldeles kul. Utgångspunkten för numret är hur utbildning kan vara ”a site for the practice of gender freedom” (s. 369). Som redaktörerna lyfter fram så är numret ett sätt att ta upp en fråvaro i den trans*forskning som skrivits fram de senaste åren, där forskning om barn och ungdomar och forskning om utbildning fortfarande hamnar i skymundan. Här finns en viss igenkänning: även inom queerforskningen landar forskning om barn och om skolan lätt utanför mainstream.

I introduktionen skriver redaktörerna självkritiskt om hur USA-centrerat numret är: en orientering som finns även i feministisk forskning och queerforskning. Vi som arbetar inom den svenska och skandinaviska kontexten får här en extra läsuppgift, nämligen att läsa texterna i sin kontext och att översätta till de premisser som finns här. För att sedan skapa de texter som vi fortfarande saknar.

Icke desto mindre är det en textsamling som är läsvärd för både dem som forskar och undervisar inom utbildningsvetenskap och träffar blivande lärare, och för alla som i någon mening sysslar med utbildning. Artiklarna bidrar med trans*- och intersexinkluderande pedagogiker, och med fokus på trans*lärare, på nya IT-lösningar som kringgår den administrativa binariteten i kurslistor, på skolor och högskolor, på konstnärligt minnesarbete, och på litteraturvetenskap.

Bredvid de reguljära artiklarna och recensioner innehåller numret avsnitt med kortare explorativa texter om policydebatter och om mode, och översättningar

av texter från icke-anglophona författare. Och ja, redaktörerna får fram ett sammanhang i det till synes spretiga innehållet som är alldeles imponerande.

I introduktionen till numret skriver redaktörerna fram kontexten genom referenser till klassiska författare inom kritisk pedagogik, såsom exempelvis bell hooks och Paulo Freire. Sedan lyfter de fram behovet av att fördjupa analysen av formell utbildning som en kontext där skarpa binära könsregleringar återskapas och där neoliberala kontrollmekanismer används för att exkludera och minska livschanserna för många som är trans*, inte minst för fattiga rasifierade transkvinnor.

Jag njöt genom hela läsningen av tidskriften. Jag njöt som forskare eftersom artiklarna är väl genomarbetade, som lärare eftersom det finns många användbara tankar och pedagogiska förslag, som aktivist när djup kritik av våldsamma erfarenheter får utrymme och inspirerar det arbete som krävs för att göra skolor och högskolor till mindre våldsamma rum, och inte minst som cis-privilegierad när jag får analytiska och praktiska redskap för att agera solidariskt.

Texten som jag fastnar mest för är Hilary Malatinos ”Pedagogies of becoming. Trans inclusivity and the crafting of being”. Malatino skriver utifrån sitt eget arbete som både gästföreläsare och högskolelärare och ifrågasätter hur undervisning om intersex och trans* ofta läggs just på gästföreläsare. Gästen och föreläsningen hamnar då vid sidan om, både tematiskt och epistemologiskt, och innehållet blir till någonting mindre relevant än den res-

terande undervisningen. Malatino skriver fram behovet av specialiserade kurser i transstudier inom genusvetenskap för att skapa utrymme för den breda kunskapen inom fältet. Detta är även viktigt med tanke på den forskningspolitiska utvecklingen: om vi inte ger studenterna tillgång till denna kunskap idag kommer fältet hamna efter även framöver. Malatinos utgångspunkt är att lärare inom genusvetenskap kan samarbeta med studenterna för att se hur trans*studier och feminism samverkar hellre än att upprepa frågan om huruvida trans*forskning är relevant för feminism. Det som blir tydligt med texten är att trans*studier inte kan positioneras som forskning om en viss ”minoritet”: det är ett behövt bidrag och en utmaning till det genusvetenskapliga teoriskapandet.

Ett mycket mer handfast men inte mindre viktig aspekt diskuterar Genny Beemyn och Dot Brauer i sin text ”Transinclusive college records. Meeting the needs of an increasingly diverse US student population”, som ingår i tidskriftens policyavsnitt. Författarna diskuterar exempel på utvecklingen av de administrativa system där studenter registreras. Att vara tvungen att använda sitt passnamn istället för det valda namnet i högskolevardagen kan skapa irritation och problem för trans*studenter. Författarna beskriver två högskolor där systemen har anpassats för att kunna både hålla sig inom de juridiska ramar inom vilka myndigheter fungerar och samtidigt stödja trans*studenter. Detta kan verka oöverkomligt (vi vet hur lång tid sådan förändring kan ta), men författarna visar att det går att förändra även de mest

inrutade aspekterna av högskolevärlden.

Cassius Adairs korta text ”Bathrooms and beyond. Expanding a pedagogy of access in trans/disability studies” bygger på diskussioner med studenter om hur idén om tillgänglighet (i detta fall tillgång till toalett) till och inom högre utbildningen bör breddas och hur begreppet tillgänglighet kan skymma de exkluderingsmekanismer som utesluter rasifierade, trans*- och funktionshindrade personer från att påbörja eller avsluta sina studier. Texten är en pedagogisk reflektion av ett undervisningsmoment, där studenternas ifrågasättande av normer blir först till frustration och sedan till förståelse av hur kroppsnormativitet verkar. Utifrån denna reflektion analyserar Adair en av de grundläggande strukturerna inom högre utbildning.

Detta *TSQ*-nummer är en samling texter som bidrar med en bredd i teoretiska perspektiv och empiriska diskussioner. Samtidigt visar samlingen att det behövs mer lokal och regional trans*forskning inom skolor och högskolor. Det som gör mig mest glad är de uppenbara relationerna mellan feministiska, queer- och trans*studier som skrivs fram i en del av texterna. Medan vi etablerar trans*studier som ett eget forskningsfält delvis genom den nödvändiga kritiken mot delar av den feministiska forskningen och queerforskningen, så visar författarna i detta nummer av *TSQ* att trans*forskningen inte är *the new kid on the block*, att det finns en tydligt politisk och teoretisk kanon i trans*forskningen att förhålla sig till.

Medan en del av artiklarna i numret rör sig inom denna kanon, så skriver andra in sig i en queerfeministisk pedagogisk analys och utvecklar den på ett välbehövligt sätt. Som Cris Mayo skrev i ”Tangling with masculinity: Butchness, trans, and feminism” (2012):

Showing that these conversations about gender and sexuality have been ongoing and have had long-standing effects on communities, identities, and political formations can help students, educators, and administrators understand that new gender identities are part of enduring and shifting traditions and practices. (Mayo 2012: 85)

TSQ-numret är rikt, inte minst finns det en kritisk generositet i detta nummer gentemot alla som dagligen tar upp det feministiska arbetet, i forskningen och i undervisningen.

Irina Schmitt

Lektor i genusvetenskap,
Genusvetenskapliga institutionen,
Lunds universitet.